Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 13. Warszawa, dnia 20 maja 1937 r. **Rok XX.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł. 25 gr.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIK Nr. 27.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 31—34.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 102 — 111.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

95.

OKÓLNIK Nr. 27

z dnia 12 maja 1937 r.

w sprawie ruchu na drogach.

(Nr AP. 51-14).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Starostów.

Pomimo mego zarządzenia z dnia 17 września r. ub. (okólnik Nr 71) wykroczenia przeciwko przepisom o ruchu na drogach trwają w dalszym ciągu i nie są dosyć energicznie zwalczane. Oprócz wykroczeń popełnianych przez używających drogi, którzy z reguły przepisów o ruchu nie przestrzegają, powodując tym ciągłe wypadki, szczególnie częste są wybryki nieletnich, którzy obrzucają kamieniami zwłaszcza przejeżdżające samochody, rozsypują szkło, gwoździe i t. p., powodując niebezpieczeństwo dla zdrowia jadących oraz uszkodzenia pojazdów.

Ten stan rzeczy bezwzględnie nadal tolerowany być nie może, przypominając zatem zarządzenie moje z dnia 17 września r. ub. i przytoczone w nim zarządzenia poprzednie, polecam z całym naciskiem przystąpić do energicznej walki z anarchią na drogach publicznych. W stosunku do wykraczających należy z całą surowością stosować kary przewidziane w ustawie z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych, szczególniej w tych przypadkach, gdy przepisy przekraczane są świadomie. O ile chodzi o wybryki nieletnich, należy pociągać do odpowiedzialności za brak dozoru ich rodziców czy opiekunów, zgodnie z art. 17 prawa o wykroczeniach. Przypominam również art. 25 ustawy o przepisach porządkowych na drogach publicznych o odpowiedzialności majątkowej rodziców i służbodawców za nieletnie dzieci i służbę do lat 14 oraz o odpowiedzialności wsi, osad i miast, na których terenie dokonano szkody przez niewykrytych sprawców spośród ludności miejscowej

Przywiązuję dużą wagę do uzdrowienia stosunków w ruchu na drogach, zechcą zatem P. P. Wojewodowie (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę oraz Starostowie) zainteresować się tą sprawą osobiście i stale zwracać na nią uwagę. Szczególny nacisk należy położyć na szybkie załatwianie spraw karnych przy wykroczeniach przeciwko przepisom o ruchu. Sprawy takie winny być załatwiane bez żadnej zwłoki i traktowane jako bardzo pilne.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

96.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 maja 1937 r.

o zarachowywaniu dochodów z dzierżawy rewirów rybackich.

(Nr GB. 31-7-2)

Do

Urzędów Wojewódzkich województw południowych (lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i krakowskiego).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych rozciąga postanowienia, zawarte w piśmie okólnym z dnia 8 lipca 1936 r. Nr GB. 31/90—2, w sprawie podanej w nagłówku (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 20, poz. 143 z 1936 r.) również na województwa południowe.

Za DYREKTORA GABINETU MINISTRA
(—) Robaczewski
NACZELNIK WYDZIAŁU

97.

PISMO OKÓLNE

z dnia 13 maja 1937 r.

o organizacji oddziałów budżetowo-gospodarczych.

(Nr G. B. 18-11).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W niektórych Urzędach Wojewódzkich wyznaczani są niejednokrotnie zastępcy Naczelników Wydziałów Ogólnych spośród urzędników oddziału organizacyjnego również dla spraw, załatwianych w oddziałach budżetowo-gospodarczych.

Przyjmując pod uwagę, że w myśl uchwały Rady Ministrów z dn. 23 listopada 1935 r. oraz okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 85 z 1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 40, poz. 225), kierownicy oddziałów budżetowo-gospodarczych ponoszą osobistą odpowiedzialność za wykonanie budżetu, Ministerstwo prosi Pana Wojewodę (Komisarza Rządu), aby w wypadkach, o których mowa wyżej, zastępstwa Naczelników Wydziałów Ogólnych w zakresie oddziałów budżetowo-gospodarczych powierzane były kierownikom oddziałów budżetowo-gospodarczych.

(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

98.

PISMO OKÓLNE

z dnia 7 maja 1937 r.

o wypłacie zasiłków wojskowych.

(Nr GB. 51/Wojsk.).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę oraz P. P. Prezydentów Miast i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

W piśmie okólnym z 17 kwietnia 1937 r. Nr. GB. 6/8 3 w sprawie wypłaty zasiłków wojskowych (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 10, poz. 75) skreśla się ustęp ostatni punktu 1, zawierający zdanie: „Wspomniane pokwitowanie przechowuje w swoich aktach zarząd gminny (miejski), uskuteczniający wypłatę zasiłku wojskowego".

Za DYREKTORA GABINETU MINISTRA
(—) Robaczewski
NACZELNIK WYDZIAŁU

99.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 534) udzielam Stowarzyszeniu Weteranów b. Armii Polskiej we Francji (Warszawa, ul. Długa 50) pozwolenia na ustanowienie i używanie chorągwi, której strona prawa wyobraża czerwony krzyż z rozszerzonymi ramionami na białym tle. Na ramionach krzyża są wyszczególnione nazwy miejscowości bitew. Między ramionami krzyża na polu białym widnieją złote napisy: „Lwów, Wołyń, Szampania, Pomorze". Pośrodku krzyża jest umieszczony srebrny orzeł biały, stylizowany, okolony srebrnym rombem. Lewa strona chorągwi wyobraża czerwone pole, u góry którego jest umieszczony złoty napis: „Stowarzyszenie Weteranów b. Armii Polskiej we Francji". Po bokach czerwonego pola widnieją dwie skrzyżowane drzewcami chorągwie o barwach polskich i francuskich. U góry między opisanymi chorągwiami umieszczono francuski krzyż wojenny. U dołu między drzewcami chorągwi widnieje odznaka Stowarzyszenia, pod którą umieszczono napis: „Warszawa".

Chorągiew może być używana przy zbiorowych wystąpieniach Zarządu i jego członków.

(Warszawa, dnia 19 maja 1937 r. Nr. AP. 3-73)

Za MINISTRA
(—) Paciorkowski
PODSEKRETARZ STANU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 24 kwietnia Nr 31 Rok 1937

Poz. 242. Ustawa z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy.

Art. 1. (1) Układ zbiorowy pracy:

1) ustala warunki jakim powinny odpowiadać indywidualne umowy o pracę lub umowy o naukę uczniów przemysłowych,

2) określa związane z pracą wzajemne zobowiązania stron.

(2) Postanowienia układu zbiorowego pracy nie mogą uchybiać przepisom prawa, w szczególności przepisom o ochronie pracy.

3) Do układu zbiorowego pracy mają zastosowanie przepisy prawa cywilnego, dotyczące umów, w szczególności art. 445 kodeksu zobowiązań, chyba że ustawa niniejsza stanowi inaczej.

(4) Postanowienia umowne, wyłączające stosowanie przepisów ustawy niniejszej, są nieważne.

Art. 2. (1) Pracownikami w rozumieniu ustawy niniejszej są osoby, zatrudnione na podstawie umów o pracę lub umów o naukę zawodową, pracodawcami zaś — osoby zarówno fizyczne, jak i prawne, zatrudniające tych pracowników.

(2) Ustawa niniejsza nie dotyczy następujących kategorii pracowników:

1) osób, zatrudnionych w urzędach państwowych,

2) pracowników, zatrudnionych w administracji Lasów Państwowych, w zakładach, funduszach i przedsiębiorstwach państwowych, w których stosunek pracy regulują przepisy, oparte na ustawach szczególnych; dotyczy to również przedsiębiorstw państwowych: „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" i „Polskie Koleje Państwowe",

3) pracowników związków samorządu terytorialnego oraz ich zakładów i przedsiębiorstw, z wyjątkiem pracowników kontraktowych, zatrudnionych w zakładach i przedsiębiorstwach związków samorządowych,

4) uczniów, pracujących w warsztatach szkolnych oraz terminatorów w zakładach rzemieślniczych.

(3) Ustawa niniejsza nie dotyczy robotników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, leśnych i ogrodowych oraz w przedsiębiorstwach z nimi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, a znajdują się poza obszarami gmin miejskich.

(4) Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu określa

w drodze rozporządzeń, od jakiego terminu oraz w jakim zakresie przepisy ustawy niniejszej stosują się do układów zbiorowych pracy członków załóg polskich statków handlowych morskich oraz robotników portowych w portach morskich. Do czasu wydania tych rozporządzeń pozostają w mocy przepisy dotychczasowe.

(5) Minister Opieki Społecznej i Minister Skarbu określają w drodze rozporządzenia, od jakiego terminu oraz w jakim zakresie przepisy ustawy niniejszej stosują się do układów zbiorowych pracy w zakładach pracy monopolów, pozostających w zarządzie państwowym.

Art. 3. (1) Uczestnikiem układu zbiorowego pracy jest ten, kto go zawarł lub do niego przystąpił.

(2) Układ zbiorowy pracy zawrzeć mogą ze strony pracodawców poszczególni pracodawcy lub zrzeszenie (stowarzyszenie) pracodawców, nie wyłączając cechów i związków rzemieślniczych, ze strony zaś pracowników — związki zawodowe pracownicze (stowarzyszenia) lub zrzeszenia (zespoły) takich związków (stowarzyszeń).

Art. 4. Osoby fizyczne i prawne, uprawnione w myśl przepisów ustawy niniejszej do zawierania układów zbiorowych pracy, mogą przystępować do każdego układu, za zgodą jego uczestników, należących do strony przeciwnej w rozumieniu art. 3 ust. (2).

Art. 5. (1) Układ zbiorowy pracy wiąże uczestników układu zbiorowego pracy oraz członków związków (zrzeszeń, stowarzyszeń), będących uczestnikami układu.

(2) Ponadto układ zbiorowy pracy, zarejestrowany w myśl ustawy niniejszej, wiąże pracodawcę również w stosunku do jego pozostałych pracowników (niezrzeszonych), należących do gałęzi pracy, objętych układem; pracownicy ci przyjmują na siebie obowiązki, wynikające z układu zbiorowego pracy dla pracowników zrzeszonych.

Art. 6. (1) Przejście zakładu pracy, w którym obowiązuje układ zbiorowy pracy, na inną osobę powoduje skutki, przewidziane w tym przypadku przez prawo cywilne dla stosunków, wynikających z umów o pracę.

(2) W przypadku połączenia się dwóch lub więcej związków zawodowych pracowniczych (stowarzyszeń) lub zrzeszeń takich związków (stowarzyszeń), spośród których jeden jest uczestnikiem układu zbiorowego pracy, postanowienia układu pozostają w mocy, a prawa i obowiązki uczestnika przechodzą na związek (stowarzyszenie, zrzeszenie), powstały w wyniku tego połączenia. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej określi warunki i tryb stosowania przepisu powyższego.

Art. 7. (1) Zarejestrowany układ zbiorowy pracy wiąże od terminu w nim oznaczonego, a w braku takiego oznaczenia od dnia następującego po dacie podpisania układu.

(2) Postanowienia układu zbiorowego pracy korzystniejsze dla pracowników niż postanowienia indywidualnych umów o pracę, zastępują z mocy prawa odnośne postanowienia tych umów; jednak postanowienia indywidualnych umów o pracę, korzystniejsze dla pracowników niż postanowienia układu zbiorowego pracy, pozostają w mocy.

(3) Postanowienia układu zbiorowego pracy mają zastosowanie do indywidualnych umów o pracę, z zastrzeżeniem przepisu ust. (2) i jeżeli w samym układzie inaczej nie postanowiono:

1) co do stosunków pracy, powstałych poprzednio — od chwili wejścia w życie układu zbiorowego pracy (ust. (1)),

2) co do stosunków pracy, powstałych w czasie obowiązywania układu zbiorowego pracy — od chwili ich powstania.

(4) Zasady, według których w myśl ust. (2) i (3) postanowienia umów indywidualnych zastępuje się postanowieniami układu zbiorowego pracy, stosuje się również w przypadku, gdy warunki umów indywidualnych są ustalone w orzeczeniach instytucji rozjemczych, działających na mocy szczególnych przepisów prawa.

Art. 8. (1) Zmiany umowy indywidualnej o pracę, wprowadzone do tej umowy przez układ zbiorowy pracy, mogą być po wygaśnięciu układu uchylone i brzmienie pierwotne umowy indywidualnej o pracę przywrócone, jednakże z zachowaniem terminów wypowiedzenia ustawowych, umownych lub zwyczajowych. Wypowiedzenie tych zmian umowy indywidualnej o pracę może być dokonane z zachowaniem określonego wyżej trybu nawet na termin wygaśnięcia układu zbiorowego pracy.

(2) Przepis ust. (1) dotyczy również umów indywidualnych o pracę, zawartych na czas oznaczony lub na czas wykonania oznaczonej pracy, przy czym w stosunku do tych umów obowiązuje termin wypowiedzenia, przewidziany dla umów indywidualnych o pracę, zawartych na czas nieoznaczony.

Art. 9. (1) Postanowienia zarejestrowanego układu zbiorowego pracy, uzasadniające potrzebę zmiany regulaminu pracy, obowiązującego w poszczególnym zakładzie pracy, uzyskują moc wiążącą po zatwierdzeniu tej zmiany przez właściwego inspektora pracy.

(2) Odmowa zatwierdzenia zmiany regulaminu pracy ulega zaskarżeniu na zasadach ogólnych.

Art. 10. Pracodawca, związany wobec tych samych pracowników kilkoma układami zbiorowymi pracy, powinien stosować układ dla pracowników najkorzystniejszy.

Art. 11. (1) W układzie zbiorowym pracy należy ustalić zakres jego mocy wiążącej, a w szczególności oznaczyć działy pracy i kategorie pracowników, których dotyczy, określić obszar jego mocy wiążącej oraz wskazać siedziby wszystkich uczestników układu.

(2) Układ zbiorowy pracy powinien być pod nieważnością zawarty na piśmie.

(3) Przystąpienie do układu nowych uczestników, przedłużenie okresu jego mocy wiążącej, wprowadzenie do niego zmian, wypowiedzenie układu zbiorowego, zapowiedzenie wygaśnięcia oraz zgodne rozwiązanie układu wymaga pod nieważnością formy piśmienej.

Art. 12. (1) Układ zbiorowy pracy powinien być zarejestrowany przez właściwego inspektora pracy.

(2) Ponadto ujawnieniu w rejestrze podlega przystąpienie nowych uczestników do układu, przedłużenie okresu jego mocy wiążącej, zmiana treści układu lub zmiana uczestników oraz częściowe lub całkowite rozwiązanie układu.

(3) Obowiązek zgłoszenia wszelkich wpisów do rejestru ciąży na wszystkich uczestnikach układu, jednak wykonanie tego obowiązku może być w samym układzie powierzone jednemu z uczestników. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ciągu dni 14 od daty zajścia okoliczności, podlegającej wpisowi do rejestru, na każdego uczestnika, winnego tego zaniedbania, może być przez inspektora pracy nałożona kara porządkowa w wysokości od 20 do 200 zł. Kara ta może być ponawiana. Jeżeli jeden z uczestników zgłosił wpis — uważa się obowiązek zgłoszenia za dopełniony w stosunku do wszystkich uczestników układu.

(4) Rejestry układów zbiorowych pracy są dostępne dla wszystkich. Wyciągi z rejestru wydaje się na żądanie zainteresowanych. Pierwszy wyciąg z rejestru wydaje się bezpłatnie poszczególnemu pracodawcy, który we własnym imieniu układ podpisał (art. 3) lub do układu zbiorowego pracy przystąpił (art. 4), oraz związkowi pracowników, który układ zbiorowy pracy podpisał lub do niego przystąpił. Wyciągi następne oraz odpisy układów zbiorowych pracy wydaje się za pobraniem opłaty stemplowej według następujących stawek:

1) za stronę wyciągu lub odpisu, sporządzonego w urzędzie inspekcji pracy — 40 gr,

2) za stronę wyciągu lub odpisu, sporządzonego nieurzędowo, poświadczonego przez inspektora pracy — 20 gr.

(5) Przepisy szczegółowe o prowadzeniu rejestrów układów zbiorowych pracy oraz o trybie postępowania inspektora pracy, przewidzianym w art. 13, określa w drodze rozporządzenia Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 13. (1) Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli w terminie dni czternastu od daty wniesienia podania do właściwego inspektora pracy o dokonanie wpisu inspektor pracy nie zawiadomi uczestników układu, że wpis zawiesza.

(2) Jeżeli postanowienia układu zbiorowego pracy są sprzeczne z ustawą, porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami, inspektor pracy zawiesza z urzędu wpisanie układu do rejestru i wzywa uczestników układu zbiorowego pracy do poczynienia w nim odpowiednich zmian.

(3) Jeżeli wadliwość, wskazana w ust. (2), dotyczy tylko niektórych postanowień, inspektor pracy może dokonać wpisu układu zbiorowego pracy do rejestru bez postanowień wadliwych, chyba że przypuszczać należy, iż bez tych postanowień strony nie byłyby układu zawarły.

(4) Uczestnik układu zbiorowego pracy, który żąda wpisania układu do rejestru w pełnym brzmieniu niezmienionym, może zwrócić się do inspektora pracy z żądaniem skierowania sprawy do sądu pracy lub do sądu okręgowego (art. 26 ust. (2)), właściwego z uwagi na siedzibę urzędu inspekcji pracy. Akta sprawy powinny być przekazane przez inspektora pracy sądowi w ciągu dni siedmiu.

(5) Sąd pracy (sąd okręgowy) orzeka w postępowaniu niespornym po zapoznaniu się z uzasadnieniem inspektora pracy, który odmówił wpisu układu do rejestru, oraz po wysłuchaniu uczestników układu i w ciągu siedmiu dni od daty przekazania mu sprawy wydaje ostateczną decyzję. Niestawiennictwo stron wezwanych nie wstrzymuje wydania decyzji.

(6) Przepisy ust. (1)—(5) stosuje się również przy zgłaszaniu do rejestru wszelkich zmian i uzupełnień, wprowadzanych do układów zbiorowych pracy.

Art. 14. (1) Układ zbiorowy pracy, zawarty na czas nieoznaczony, lub poszczególne postanowienia takiego układu, dotyczące pracowników fizycznych, mogą być wypowiedziane przez każdego z jego uczestników w terminie co najmniej jednomiesięcznym, dotyczące zaś pracowników umysłowych — w terminie co najmniej trzymiesięcznym.

(2) Układ zbiorowy pracy, zawarty na czas oznaczony, którego wygaśnięcie nie zostało zapowiedziane przez żadnego z uczestników na jeden miesiąc przed upływem jego terminu, uważany jest za przedłużony na czas nieoznaczony, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art. 15. (1) Wypowiedzenie (art. 14 ust. (1)) lub zapowiedzenie wygaśnięcia (art. 14 ust. (2)) układu zbiorowego pracy przez wszystkich uczestników, stanowiących jedną stronę, powoduje po upływie okresu wypowiedzenia lub zapowiedzenia całkowite rozwiązanie układu.

(2) Wypowiedzenie lub zapowiedzenie wygaśnięcia układu zbiorowego pracy przez jednego z uczestników danej strony zwalnia od wykonywania układu zbiorowego pracy tylko tego uczestnika.

Art. 16. (1) Zwolnienie członków związku (zrzeszenia, stowarzyszenia) od wykonywania układu zbiorowego pracy następuje od dnia, w którym układ przestaje obowiązywać związek.

(2) W przypadku rozwiązania pracowniczego związku zawodowego (stowarzyszenia) przed upływem terminu mocy wiążącej układu zbiorowego pracy, układ ten obowiązuje nadal:

1) jeżeli układ był zawarty na czas oznaczony — aż do upływu terminu,

2) jeżeli układ był zawarty na czas nieoznaczony — aż do upływu okresu wypowiedzenia przez uczestników ze strony pracodawców.

(3) Wypowiedzenie układu zbiorowego pracy w przypadku, oznaczonym w ust. (2) pkt 2), powinno być wpisane do rejestru.

(4) Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ustali tryb zawiadamiania uczestników układu zbiorowego pracy przez inspektora pracy, rejestrującego układ o rozwiązaniu związku.

Art. 17. (1) Wypowiedzenie lub zapowiedzenie wygaśnięcia układu zbiorowego pracy będzie uważane za dokonane nazajutrz po dniu, w którym inspektor pracy, rejestrujący układ zbiorowy pracy, otrzyma dowód wysłania do wszystkich uczestników pism, zawierających wypowiedzenie lub zapowiedzenie.

(2) W razie wypowiedzenia lub zapowiedzenia wygaśnięcia układu zbiorowego pracy przez jednego z uczestników, każdy z pozostałych może w ciągu siedmiu dni od daty złożenia wypowiedzenia lub zapowiedzenia inspektorowi pracy (ust. (1)) przyłączyć się do pierwszego wypowiedzenia lub zapowiedzenia na ten sam termin.

Art 18. (1) W razie wystąpienia pracodawcy ze zrzeszenia (stowarzyszenia), które zawarło układ zbiorowy pracy, układ ten wiąże pracodawcę tak długo, jak długo jest nim związane zrzeszenie (stowarzyszenie) pracodawców, do którego pracodawca uprzednio należał.

(2) W razie rozwiązania zrzeszenia (stowarzyszenia) pracodawców, będącego uczestnikiem układu, poszczególni pracodawcy, członkowie rozwiązanego zrzeszenia, stają się samodzielnymi uczestnikami układu.

Art. 19. Układ zbiorowy pracy może być rozwiązany za zgodą wszystkich uczestników przed terminem i bez zachowania obowiązującego okresu wypowiedzenia lub zapowiedzenia jego wygaśnięcia.

Art. 20. (1) W stosunku do układu zbiorowego pracy, zawartego na czas oznaczony, rozjemca (art. 25) może na wniosek jednego z zainteresowanych, po wysłuchaniu uczestników układu, orzec zwolnienie go od uczestnictwa w układzie przed upływem jego terminu, jeżeli według zasad dobrej wiary i po rozważeniu interesów stron uzna to za niezbędne:

1) z powodu wyraźnego uchybienia postanowieniom układu przez któregokolwiek z jego uczestników, stanowiących stronę przeciwną,

2) z powodu znacznej zmiany ogólnych warunków gospodarczych od daty zawarcia układu, czego strony nie mogły przewidzieć.

(2) Odpis tego orzeczenia powinien być z urzędu przesłany inspektorowi pracy, który układ zarejestrował, celem ujawnienia w rejestrze.

Art. 21. (1) Jeżeli układ zbiorowy pracy posiada gospodarczo przeważające znaczenie w gałęzi pracy, objętej układem, na obszarze, dla którego układ ten został zawarty, Minister Opieki Społecznej może na wniosek jednego z uczestników układu, albo na wniosek zainteresowanego związku lub zrzeszenia (stowarzyszenia), po uprzednim podaniu tego do wiadomości zainteresowanym, nadać mu w całości lub w części w drodze zarządzenia moc powszechnie obowiązującą na całym, objętym przez układ, obszarze, lub na jego części, na której układ uzyskał przeważające znaczenie.

(2) Jeżeli chodzi o nadanie mocy powszechnie obowiązującej układowi zbiorowemu, który ma objąć przemysły: węglowy, naftowy i rafinerie naftowe, włókienniczy, hutniczy i kopalnictwo rudy, zarządzenie o nadaniu mocy powszechnie obowiązującej wydaje Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(3) Układowi zbiorowemu pracy, który ma objąć zakłady i wytwórnie, podlegające władzom wojskowym, nadaje moc powszechnie obowiązującą Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(4) Zarządzenie o nadaniu układowi zbiorowemu pracy mocy powszechnie obowiązującej zobowiązuje od daty jego wejścia w życie wszystkich pracodawców i pracowników do stosowania układu zbiorowego pracy do umów o pracę w gałęziach pracy i na obszarach, objętych układem.

(5) Szczegółowe przepisy o trybie postępowania przy nadawaniu mocy powszechnie obowiązującej układowi zbiorowemu pracy zostaną określone w drodze rozporządzenia z uwzględnieniem osobnych postanowień, dotyczących zakładów rzemieślniczych.

Art. 22. (1) Moc powszechnie obowiązująca układu zbiorowego pracy lub poszczególnych jego postanowień, nadana w sposób przewidziany w art. 21, ustaje:

1) przy układzie zbiorowym pracy na czas oznaczony — wraz z upływem terminu, na jaki był zawarty,

2) przy układzie zbiorowym pracy na czas nieoznaczony — w razie wypowiedzenia przez wszystkich uczestników jednej ze stron.

(2) Ponadto moc powszechnie obowiązująca układu zbiorowego pracy ustaje:

1) w przypadku, przewidzianym w art. 19,

2) w razie zwolnienia wszystkich uczestników jednej ze stron w trybie art. 20 od uczestnictwa w układzie zbiorowym pracy,

3) w razie nadania przez Ministra Opieki Społecznej mocy powszechnie obowiązującej późniejszemu układowi zbiorowemu pracy na obszarze i w zakresie obowiązywania poprzedniego układu zbiorowego pracy.

(3) Minister Opieki Społecznej wydaje zbiór układów zbiorowych pracy i orzeczeń rozjemczych z mocą powszechnie obowiązującą

oraz związanych z tymi aktami zarządzeń i obwieszczeń; szczegółowy wykaz aktów prawnych, podlegających ogłoszeniu w tym zbiorze, ustali rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 23. Pracodawca lub pracownik, związany układem, jest odpowiedzialny tylko osobiście za szkodę, powstałą z niewykonania obowiązku, wynikającego dla niego, jako pracodawcy lub pracownika, z układu zbiorowego pracy.

Art. 24. W razie niewykonania warunków umów indywidualnych, do których stosują się postanowienia układu zbiorowego pracy, w sporze sądowym pełnomocnikiem pracownika — członka związku (stowarzyszenia) zawodowego — może być przedstawiciel związku (stowarzyszenia), upoważniony przez związek (stowarzyszenie) do występowania przed sądem.

Art. 25. (1) Rozjemcą w rozumieniu art. 20 jest sąd polubowny, ustanowiony przez uczestników układu zbiorowego pracy, lub organ, przewidziany w przepisach prawnych do rozstrzygania sporów, wynikających w związku z układami zbiorowymi pracy.

(2) Jeżeli ani przepisy prawne, ani postanowienia układu zbiorowego pracy nie przewidują rozjemcy szczególnego, uprawnienia, przewidziane w art. 20, wykonywa osobna komisja pod przewodnictwem inspektora pracy i z udziałem przedstawicieli stron, która rozstrzyga ostatecznie. Szczegółowe przepisy o składzie i trybie postępowania tej komisji wydaje w drodze rozporządzenia Minister Opieki Społecznej.

Art. 26. (1) Układ zbiorowy pracy może poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubowego lub instytucji rozjemczej, powołanej przez układ, zarówno spory o wykonanie układu między jego uczestnikami, jak i spory ze stosunku pracy o wykonanie postanowień układu między poszczególnymi pracodawcami i pracownikami; w przypadkach tych stosuje się art. 37 prawa o sądach pracy.

(2) Spory między uczestnikami układu zbiorowego pracy o wykonanie układu, nie poddane pod rozstrzygnięcie polubowne w trybie, określonym w ust. (1), rozstrzygają sądy pracy, na zasadach, przewidzianych w prawie o sądach pracy, jednak bez względu na wartość przedmiotu sporu; właściwość sądu pracy określa siedziba inspektora pracy, który układ zarejestrował.

Art. 27. (1) W przypadkach, przewidzianych w art. 13 ust. (4), sąd pracy orzeka w komplecie, składającym się z przewodniczącego i dwóch ławników (art. 14 prawa o sądach pracy).

(2) W miejscowościach, w których nie ma sądu pracy, orzeka w tych sprawach właściwy sąd okręgowy w składzie 3 sędziów; jeżeli jednak w okręgu tego sądu okręgowego znajduje się sąd pracy — orzeka sąd okręgowy w składzie jednego sędziego i 2 ławników — pracodawcy i pracownika (art. 14 prawa o sądach pracy).

Art. 28. Do czasu wydania przepisów normujących zawieranie układów zbiorowych pracy dla robotników rolnych, wyłączenie, zawarte w art. 2 ust. (3) ustawy niniejszej, obejmuje:

1) na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, lubelskiego, kieleckiego, białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego — robotników rolnych, których dotyczy ustawa z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) w brzmieniu obowiązującym,

2) na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego — robotników rolnych, których dotyczy rozporządzenie z dnia 15 czerwca 1919 r. o urządzeniu inspektoratu pracy w rolnictwie i o załatwianiu zatargów pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Tygodnik Urzędowy Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej z r. 1919 Nr 31, poz. 98).

Art. 29. Umowy zbiorowe pracy, zawarte na podstawie rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. (Dz. Ust. Rzeszy, str. 1456), oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej o nadaniu mocy powszechnie obowiązującej umowom zbiorowym pracy, wydane na podstawie tegoż rozporządzenia, tudzież orzeczenia komisji rozjemczych, przewidzianych w rozporządzeniu z dnia 23 grudnia 1918 r. (Dz. U. Rzeszy, str. 1456), lub też powołanych w myśl art. 9 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706) i ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) do ustalania warunków pracy i płacy dla dozorców domowych, zachowują moc obowiązującą i pociągają skutki prawne, przewidziane w odpowiednich przepisach, aż do czasu ich wygaśnięcia.

Art. 30. (1) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc wszelkie przepisy, dotyczące spraw, unormowanych ustawą niniejszą. W szczególności traci moc rozdział I rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy(Dz. U. Rzeszy, str. 1456) z zastrzeżeniem, zawartym w ust. (2).

(2) Przepisy rozporządzenia, wymienionego w ust. (1), zachowują moc na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego w zakresie umów zbiorowych, normujących warunki pracy robotników rolnych w rozumieniu art. 2, ust. (3).

(3) Przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi na zatargi zbiorowe między

właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53) — nie mają zastosowania w zakresie umów zbiorowych pracy pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi; w tym zakresie stosuje się przepisy ustawy niniejszej.

(4) W art. 142 pkt 12) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z r. 1935 Nr 64, poz. 404) po wyrazach: „tyczących się umów zbiorowych“ dodaje się wyrazy: „lub układów zbiorowych pracy“.

Art. 31. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 32. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1937 r., na obszarze zaś województwa śląskiego — z chwilą wyrażenia zgody przez sejm śląski.

Poz. 243. Ustawa z dnia 14 kwietnia 1937 r. o skracaniu czasu pracy w górnictwie węglowym.

Poz. 244. Ustawa z dnia 15 kwietnia 1937 roku o zmianie ustawy z dnia 22 marca 1933 r. o przeznaczeniu wpływów z kar pieniężnych na akcję kulturalno-oświatową i opiekuńczą na rzecz robotników.

Poz. 245. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 kwietnia 1937 r. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień układu między Polską a Szwajcarią w sprawie uregulowania płatności handlowych, podpisanego wraz z protokołem końcowym w Bernie dnia 31 grudnia 1936 r.

Poz. 246. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 lutego 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o klasyfikacji gruntów pod wodami.

Na podstawie art. 3 ust. (3) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 203) zarządzam co następuje:

§ 1. Czynności związane z klasyfikacją gruntów pod wodami zamkniętymi, których obszar łączny w jednej gromadzie przekracza 20 ha, przeprowadzą klasyfikatorzy powiatowych komisji klasyfikacyjnych na podstawie projeków klasyfikacyjnych, sporządzonych przez rzeczoznawców. Przewodniczący właściwej wojewódzkiej komisji klasyfikacyjnej wyznacza rzeczoznawców z listy ustalonej przez przewodniczącego Głównej Komisji Klasyfikacyjnej.

§ 2. (1) Przed sporządzeniem projektu klasyfikacyjnego rzeczoznawca winien zapoznać się:

1) z orzeczeniami wojewódzkiej władzy administracji ogólnej o utworzeniu obwodów rybackich na wodach otwartych;

2) z orzeczeniami powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzającymi, że pewne wody są wodami otwartymi lub zamkniętymi;

3) z opracowaniami właściwych organów władzy, służącymi za podstawę do wydania orzeczeń o podziale wód otwartych na obwody rybackie;

4) z operatami technicznymi przy księgach wodnych w starostwach, odnoszącymi się do gospodarstw stawowych;

5) z zezwoleniami, udzielonymi na założenie stawów.

(2) W razie wniesienia odwołania co do ustaleń, wymienionych w ustępie poprzedzającym — klasyfikację należy przeprowadzić na podstawie orzeczenia władzy administracji ogólnej bez względu na treść odwołania.

(3) Jeżeli zaliczenie danej wody do wód zamkniętych lub otwartych nie zostało dokonane orzeczeniem władzy administracji ogólnej, rzeczoznawca zaprojektuje odpowiednie zaliczenie w swoim projekcie klasyfikacyjnym.

(4) Posiadaczom gruntu służyć będzie prawo żądania zmiany klasyfikacji, jeżeli późniejsze orzeczenie władzy administracji ogólnej będzie się różnić od orzeczenia, stanowiącego podstawę klasyfikacji.

§ 3. (1) Projekt klasyfikacyjny rzeczoznawcy będzie załączony do protokołu klasyfikacyjnego.

(2) Rzeczoznawcy służy prawo zgłaszania uwag do protokołu klasyfikacyjnego.

§ 4. Powiatowa komisja klasyfikacyjna powinna przed wydaniem orzeczenia zapoznać się z projektem klasyfikacyjnym rzeczoznawcy oraz z jego uwagami.

§ 5. Tereny przeznaczone pod budowę stawów zostaną zaklasyfikowane jako grunty pod wodami, o ile władza wodna udzieliła już zezwolenia na założenie stawów.

§ 6. Niezależnie od świadczeń wymienionych w § 62 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 453) posiadacze gruntów pod wodami obowiązani są do bezpłatnego dostarczenia potrzebnych łodzi oraz wioślarzy.

§ 7. (1) Przy klasyfikacji gruntów pod wodami nie mają zastosowania przepisy § 29 ust. (1) i (2) oraz § 36 ust. (2) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego z wyjątkiem klasyfikacji tych gruntów, na których zostało zniesione prawo wodne zezwoleniem władz wodnych (art. 45 i 70 ustawy wodnej Dz. U. R. P. Nr 62 z r. 1928, poz. 574 oraz § 11 i 12 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 14 lutego 1925 r. w sprawie zakładania, użytkowania

i spuszczania stawów Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 160).

(2) Granice gruntów związanych z użytkowaniem gruntów pod wodami należy ustalać na podstawie operatu technicznego lub według stanu faktycznego, stosując zasady następujące:

a) Wierzchowinę lub wyspę stanowi ta część zbiornika wody, która normalnie nie jest zalana; w przypadkach wątpliwych należy przyjąć jako granicę zalewu warstwice, która odpowiada głębokości wody 20 cm przy technicznie możliwym i dozwolonym zalewie; nie bierze się przy tym pod uwagę uszkodzeń wałów i urządzeń technicznych, chwilowo uniemożliwiających pełny zalew.

b) Za groble i wały należy, uważać pas ziemi o szerokości całej podstawy wału.

c) Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę, należy zaliczać do klasy VI gruntów pod wodami. Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę do lub ze zbiorników więcej niż jednego posiadacza, należy zaliczać do nieużytków.

§ 8. Jeżeli dno zbiornika wody tworzą grunty należące do różnych klas, wówczas grunty, których ogólna powierzchnia nie przekracza 25% powierzchni danego zbiornika, można zaliczyć do tej samej klasy, do której zaliczone zostały pozostałe grunty zbiornika.

§ 9. Przy ocenie wartości gleby dna, należy brać pod uwagę wyłącznie wartość gleby dla celów rybackich, przy czym miarodajną dla tej oceny jest warstwa dna grubości 35 cm.

§ 10. W przypadkach, gdy zaliczenie gruntów pod wodami do poszczególnych klas na podstawie jakości gruntu i wody — napotyka na trudności, np. skutkiem zamulenia dna, występowania typów gleb nie odpowiadających opisowi gruntów ornych itp., — należy kierować się zasadami następującymi:

1) Do pierwszych dwóch klas zalicza się najlepsze gleby oraz muły, powstałe także na innych glebach mineralnych, o ile posiadają właściwości takie, jak urodzajna warstwa najlepszych gleb. Różnica pomiędzy gruntami tych klas polega na miąższości lub na jakości warstwy urodzajnej, świadczących o ich zasobności. Woda w zbiornikach o powyższym dnie jest mętna o kolorze ciemnym (należy ją odróżniać od ciemnej wody ubogiej, torfowej lub leśnej czasami również mętnej). Woda płynąca w takich terenach niesie niemal zawsze żyzne zawiesiny, tworząc w zbiornikach wodnych urodzajne muły. Rośliny podwodne rosną całymi ławicami i bardzo bujnie nawet w wodzie płynącej.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy I:

a) czarnoziemy,

b) lössy o bogatej warstwie próchnicznej,

c) rędziny o bogatej, głębokiej warstwie próchnicznej (borowiny czarne),

d) mady powstałe z powyższych gleb,

e) czarne ziemie pochodzenia bagiennego, z wyłączeniem torfów, zmineralizowane w zupełności;

wszystkie te gleby o pokładzie urodzajnym głębszym niż 35 cm;

f) gleby wymienione wyżej lub inne gleby mineralne, pokryte warstwą mułu grubości co najmniej 35 cm., zupełnie zmineralizowanego, zwięzłego, o dużych właściwościach koloidalnych, o reakcji obojętnej lub lekko alkalicznej. Muł taki posiada cechy bardzo żyznych tłustych mad, po osuszeniu nabiera koloru ciemnoszarego lub ciemnobrązowego aż do czarnego; uprawiany wykazuje cechy dobrej ziemi ogrodowej (udają się doskonale okopowe i warzywa), osuszony a nie uprawiony pęka tworząc głębokie szczeliny.

2) Do klasy II zalicza się następujące grunty, jeżeli tworzą one dno zbiornika wody, odpowiadającej opisowi podanemu w punkcie 1):

a) wszystkie gleby i muł, wymienione w punkcie 1), lecz o uboższej warstwie urodzajnej, lub wprawdzie bogatej, ale o miąższości tylko od 20 do 35 cm,

b) bielice, gliny i iły bogate w próchnicę, tworzącą ciemną warstwę,

c) dobre mady, powstałe z innych gleb niż wymienione w punkcie 1).

3) Do klasy III zalicza się gleby pod względem zasobności średnie, koloru jaśniejszego (oprócz torfów i murszów). Muł zaliczony do tej klasy ma również kolor jaśniejszy (popielaty, szary lub żółtawy). Woda w takich zbiornikach jest w okresie żerowania ryb zmącona, koloru opisanego mułu. Woda płynąca jest dobra, nie niesie jednak stale zawiesin, a jedynie w okresie roztopów lub po większych opadach. Rośliny podwodne rosną dobrze, jednakże poszczególne rośliny występują w mniej bujnym poroście niż w wodzie zasilającej zbiorniki zaliczone do klasy II.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy III:

a) gleby mineralne, czynne, z wyraźną warstwą akumulacyjną lub mułową, chociaż jaśniejszą i mniej próchniczną niż w glebach zaliczonych do klasy I i II,

b) piaski z dużą ilością części pyłowych w górnej warstwie, albo z dobrą warstwą akumulacyjną, nabierającą pod wodą cechy mułu koloidalnego,

c) mursze i torfy nizinne, w górnej co najmniej 10 cm. warstwie zupełnie rozłożone i zmineralizowane, w niższych o posuniętym rozkładzie włókien roślin,

d) wszystkie dna zbiorników wody, utworzone z warstwy mułu koloidalnego, o małej zawartości próchnicy, o kolorze jasnym lub szaropopielatym, o reakcji obojętnej albo alkalicznej.

4) Do klasy IV zalicza się gleby wadliwe lub ubogie. Są one twarde z cienką warstwą mulistą, prócz torfów tworzących z powodu nierozłożonych części roślin dno elastyczne, uginające się przy nacisku. Podobne do torfowych są także dna, utworzone przez sploty korzeni i ło-

dyg turzyc bagiennych (nazywane „materacami“), które pokrywając gęstą i zwięzłą siecią właściwe dno zbiornika, uniemożliwiają tworzenie się typowego dna mulistego. Woda zasilająca te zbiorniki jest uboga, zawiesin nie ma wcale albo tylko przejściowo, lub zawiesiny są jałowe; w zbiornikach takich woda jest przeważnie przezroczysta. Rośliny podwodne tworzą słabe pędy i liście.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy IV:

a) piaski i żwiry o ubogiej i cienkiej warstwie akumulacyjnej, tworzącej pod wodą mało koloidalny muł; osuszone dno posiada cienką (niekiedy tylko kilkumilimetrową) warstwę mulistą zlepiającą ziarenka piasku;

b) wadliwe, ciężkie, twarde grunty gliniaste i ilaste, kwaśne i często już w nawierzchni żelaziste;

c) grunty twarde wapienne i marglowe, kamieniste o małym zasobie materii organicznej, pokryte jedynie cienką warstwą mułu;

d) torfy nizinne, mało rozłożone: do tych zaliczyć należy także dna utworzone przez nieprzerwane „materace“, powstałe z korzeni turzyc o grubości przekraczającej 10 cm; jeżeli warstwa ta nie wynosi co najmniej 10 cm, klasyfikuje się według gleby położonej pod tym „materacem“;

e) muł o reakcji kwaśnej (zazwyczaj w zbiornikach, które stale są pod wodą) oraz muł grubowłóknisty, luźny, mało koloidalny, utworzony z nierozłożonych części twardej roślinności.

5) Do klasy V zalicza się zupełnie jałowe dna, bez śladu mułu, zasilane wodą taką jak w klasie IV. Nikłych roślin podwodnych występuje jeszcze mniej niż w klasie IV.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy V:

a) piaski i żwiry ubogie, bez śladu warstwy akumulacyjnej i bez mułu koloidalnego,

b) torf nizinny nierozłożony oraz torf wyżynny.

6) Do klasy VI zaliczone będą wszystkie grunty pod wodami otwartymi, bez względu na ich jakość, a nadto z gruntów pod wodami zamkniętymi grunty gorsze niż wymienione w klasie V.

§ 11. (1) Po dokonaniu podziału gruntów pod wodami na klasy według jakości gruntów i wody (§ 10), należy zbadać czy nie występują wyraźnie warunki, powodujące obniżenie klasyfikacji. Jeśli te warunki wprawdzie występują, lecz w stopniu niewielkim ma zastosowanie postanowienie § 29 ust. (6) pkt c) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 453).

(2) Przy stosowaniu poszczególnych obniżek klasyfikacji kierować się należy następującymi zasadami:

1) Obniżka na skutek niemożności osuszenia dna ma zastosowanie jedynie wówczas, jeżeli osuszenie do głębokości co najmniej 25 cm przy zastosowaniu normalnych sposobów odwodnienia jest niemożliwe z powodu stale za wysokiego stanu wód gruntowych lub stałej cofki wód. Okoliczności te winny być stwierdzone w operacie technicznym. Jeżeli powierzchnia dna, nie mogąca być osuszona, jest mniejsza aniżeli 25% ogólnej powierzchni zbiornika wody, nie uwzględnia się obniżki. Nie uwzględnia się również błędów przy założeniu stawu, jak np. zagłęboko wybrane wyroby, za wysoko ułożony leżak mnicha itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżki wymienionej w pkt 4).

2) Kwasowość wody winna być stwierdzona w każdym zbiorniku z osobna.

3) Woda źródlana jest jedynie wówczas powodem do obniżki, jeżeli źródła położone są wewnątrz zbiornika lub nie dalej niż 100 m. od brzegu zalewu; przy tym należy rozumieć pod określeniem „zasilany przeważnie“ okoliczność, że utrzymanie w okresie letnim zwierciadła wody na właściwym poziomie odbywa się przez wodę źródlaną. Jeżeli woda tak zasilanego zbiornika przepływa do innego zbiornika, obniżka dla tego ostatniego nie może być zastosowana. Obniżki tej nie stosuje się przy klasyfikacji stawów pstrągowych.

4) Obniżkę z powodu nieuniknionego przepływu wód stosuje się wówczas, jeżeli woda przepływa stale w ilości przewyższającej normalne zapotrzebowanie zbiornika, a dla umożliwienia przepływu nadmiaru wód wybudowane są w zbiorniku odpowiednie urządzenia jak śluzy, przewały itp. Natomiast obniżki tej nie należy stosować przy zbiornikach ułożonych względem siebie systemem łańcuchowym, gdzie woda zasilająca przechodzi przez cały szereg zbiorników, jeżeli ilość wody przepływającej nie przekracza normalnego zapotrzebowania. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 1) lub 5).

5) Obniżkę z powodu nadmiaru wód (burzowych lub z wylewów rzek czy strumieni itp.) należy stosować, jeżeli udowodniono powtarzający się często zalew zbiornika nadmiarem wód i jeżeli w zbiorniku wybudowane są specjalne urządzenia dla przepuszczania nadmiaru wód jak śluzy, przewały itp.

6) Obniżkę z tytułu niedostatecznego dopływu należy stosować:

a) przy zbiornikach wód, zasilanych jedynie wodą opadową,

b) przy zbiornikach wód, zasilanych wodą z wód płynących lub źródlanych, stosuje się obniżkę jedynie do tych zbiorników, które normalnie mają za słaby dopływ, aby móc utrzymać zalew w granicach przyjętych do klasyfikacji, a stąd powstałe zmniejszenie powierzchni lustra wody przekracza 25% przyjętej powierzchni lustra wody i to w okresie nie krótszym niż przez 1 miesiąc w sezonie,

c) przy zbiornikach wód, których zalew umożliwiony jest jedynie przez wodę mechanicznie podnoszą z poziomu niższego.

7) Nadmierna przesiąkliwość dna powoduje obniżenie klasyfikacji, jeżeli skutkiem niej zachodzi konieczność zwiększenia dopływu wody ponad dopływ normalny. Jako normalny dopływ uważać należy tutaj 2 litry na sekundę na hektar w okresie letnim. Przesiąkliwość taka musi być spowodowana naturalnymi właściwościami gleby dna lub materiału ziemnego, np. gniazdami żwiru przepuszczającymi wodę, lub przeciętą i odsłoniętą rowami przepuszczalną warstwą podglebia, jak również żyłkami i kanalikami żelazawymi w glebach gliniastych o dużej zawartości żelaza. Natomiast nie powoduje obniżki przesiąkliwość spowodowana błędami technicznymi w budowie zbiornika np. nie odpowiednią budową wału zbiornika, usypaniem wału na niezerwanej starej darni łąkowej itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 6) a) lub b).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 247. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 kwietnia 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1936 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła.

Poz. 248. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. o regulowaniu cen przedmiotów powszedniego użytku.

Na podstawie art. 1 pkt b i art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 527) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 374) zarządza się co następuje:

§ 1. W § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 607) skreśla się słowa: „mąkę, pieczywo“, a w to miejsce wstawia się słowa: „wszelkie przetwory zbóż chlebowych“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 249. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wejścia w życie przepisów o nabywaniu nieruchomości w pasie granicznym.

Na podstawie art. 13 i 28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. wydanym w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 84) wprowadza się następującą zmianę:

w § 38 ustęp (1) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się zdanie: „z wyjątkiem §§ 1 i 2, które wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1937 r“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 27 kwietnia Nr 32 Rok 1937

Poz. 250. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego.

z 30 kwietnia Nr 33 Rok 1937

Poz. 251. Ustawa z dnia 20 kwietnia 1937 r. o ratyfikacji trzeciego porozumienia do umowy gospodarczej między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką z dnia 4 listopada 1935 r., podpisanego w Warszawie dnia 21 grudnia 1936 r.

Poz. 252. Ustawa z dnia 20 kwietnia 1937 r. o ratyfikacji podpisanego w Paryżu dnia 15 grudnia 1936 r. porozumienia o przedłużeniu prowizorycznego układu handlowego między Polską a Francją z dnia 18 lipca 1936 r. i o zmianie art. 5 tego układu.

Poz. 253. Ustawa z dnia 20 kwietnia 1937 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Szwajcarją w formie wymiany not z dnia 28 października 1936 r., dotyczących wzajemnego udzielenia kontyngentów na tkaniny i plecionki do kapeluszy.

Poz. 254. Ustawa z dnia 20 kwietnia 1937 r. o ratyfikacji konwencji o ujednostajnieniu niektórych prawideł, dotyczących zajęcia zabezpieczającego statków powietrznych, podpisanej w Rzymie dnia 29 maja 1933 r.

Poz. 255. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1937 r. o Święcie Niepodległości.

Art. 1. Dzień 11 listopada, jako rocznica odzyskania przez Naród Polski niepodległego bytu państwowego i jako dzień po wsze czasy związany z wielkim imieniem Józefa Piłsudskiego, zwycięskiego Wodza Narodu w walkach o wolność Ojczyzny — jest uroczystym Świętem Niepodległości.

Art. 2. Dzień 11 listopada jest dniem wolnym od pracy.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 256. Konwencja Międzynarodowa o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących ograniczenia odpowiedzialności właścicieli statków morskich, podpisana w Brukseli dnia 25 sierpnia 1924 r.

Poz. 257. Oświadczenie Rządowe z dnia 22 kwietnia 1937 r. o złożeniu przez Polskę i inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej z dnia 25 sierpnia 1924 r. o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących ograniczenia odpowiedzialności właścicieli statków morskich i o przystąpieniu szeregu Państw do tej konwencji.

Poz. 258. Konwencja Międzynarodowa o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących konsumentów, podpisana w Brukseli dnia 25 sierpnia 1924 r.

Poz. 259. Oświadczenie Rządowe z dnia 22 kwietnia 1937 r. o złożeniu przez Polskę i inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej z dnia 25 sierpnia 1924 r. o ujednostajnieniu niektórych zasad dotyczących konosamentów i o przystąpieniu szeregu Państw do tej konwencji.

Poz. 260. Konwencja Międzynarodowa o ujednostajnieniu niektórych zasad, odnoszących się do przywilejów i hipotek morskich, podpisana w Brukseli dnia 10 kwietnia 1926 r.

Poz. 261. Oświadczenie Rządowe z dnia 22 kwietnia 1937 r. o złożeniu przez Polskę i inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej z dnia 10 kwietnia 1926 r. o ujednostajnieniu niektórych zasad, odnoszących się do przywilejów i hipotek morskich i o przystąpieniu szeregu Państw do tej konwencji.

Poz. 262. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o rozszerzeniu granic m. Tarnopola w województwie tarnopolskim.

Poz. 263. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 kwietnia 1937 r. o odjęciu uprawnień zarządom gminnym w zakresie spraw policyjno-budowlanych i przekazaniu tych uprawnień wydziałom powiatowym w województwie poznańskim.

Na podstawie art. 393-a i art. 398-a rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 roku (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663), rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 roku o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) oraz ustawy z dnia 14 lipca 1936 roku (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405) zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienie zarządów gminnych, określone w art. 391 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202), odejmuje się zarządom gminnym we wszystkich powiatach województwa poznańskiego i przekazuje się właściwym terytorialnie wydziałom powiatowym tegoż województwa.

§ 2. Od orzeczeń, wydanych przez wydziały powiatowe w myśl § 1, służy prawo odwołania do wojewody.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 7 dni, licząc od dnia ogłoszenia.

Poz. 264. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 12 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o egzaminie dla techników dentystycznych.

Poz. 265. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o przekazaniu w okręgach niektórych sądów apelacyjnych powoływania ławników sądów pracy i sądów okręgowych prezesom sądów apelacyjnych.

Na podstawie art. 7 § 7 prawa o sądach pracy (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 95, poz. 854) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Powoływanie ławników oraz ich zastępców do sądów pracy i do odpowiednich sądów okręgowych w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Lublinie, Wilnie, Lwowie i Krakowie powierza się prezesom właściwych sądów apelacyjnych. Powoływanie następować będzie na podstawie wspólnych wniosków okręgowych inspektorów pracy i wojewódzkich władz administracji ogólnej.

(2) Jednocześnie przekazuje się prezesom powyższych sądów apelacyjnych uprawnienia Ministra Sprawiedliwości, przewidziane w art. 7 § 4 i 5, art. 8 § 5, art. 10 i w zdaniu drugim § 2 art. 13 prawa o sądach pracy.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 266. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 kwietnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o wynagrodzeniu notariuszów w sprawach związanych ze sprzedażą działek przy parcelacji, dokonywanej na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

---

z 1 maja Nr 34 Rok 1937

Poz. 267. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 kwietnia 1937 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast.

Na podstawie art. 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast w brzmieniu, ustalonym obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 107) zarządzam co następuje:

§ 1. Za większe miasta w rozumieniu art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast w brzmieniu, ustalonym obwieszczeniem Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 107), które w dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego zwane będzie rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast — uważa się miasta, które liczą ponad 25.000 ludności.

Rady miejskie powołują w większych miastach na wniosek Zarządu Miejskiego komitety rozbudowy, według następujących zasad:

1) Komitet Rozbudowy składa się poza przewodniczącym:

w miastach z ludnością:

do 50.000	. . . . . . z	4 członków
„ 75.000	. . . . . . „	6 „
„ 250.000	. . . . . . „	8 „
ponad 250.000	. . . . . . „	10 „

2) Rada miejska na wniosek zarządu miejskiego powołuje połowę członków komitetu rozbudowy spośród członków zarządu miasta i rady miejskiej oraz połowę spośród mieszkańców miasta, obeznanych ze sprawą rozbudowy miast, a mianowicie fachowców urbanistów, architektów, ekonomistów oraz spośród kandydatów, przedstawionych zarządowi miejskiemu przez Izby Przemysłowo-Handlowe, związki rewizyjne spółdzielni mieszkaniowych i mieszkaniowo-budowlanych, organizacje zawodowe pracownicze i robotnicze i związki właścicieli nieruchomości miejskich.

Komitetowi rozbudowy przewodniczy z urzędu prezydent miasta (burmistrz) lub jego zastępca.

Regulamin komitetu rozbudowy uchwala rada miejska. Regulamin ten powinien, między innymi, szczegółowo określać zakres działania komitetu rozbudowy.

Komitet rozbudowy obowiązany jest co najmniej dwa razy do roku składać radzie miejskiej sprawozdanie ze swej działalności.

§ 2. Za inne sprawy, związane z kwestią mieszkaniową, w rozumieniu art. 2 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, uznane być może przez radę miejską opracowywanie zasad:

1) gospodarki terenowo-budowlanej miast,

2) nabywania, użytkowania i parcelacji miejskich gruntów budowlanych,

3) użytkowania miejskich domów mieszkalnych,

4) nadzoru nad sposobem użytkowania mieszkań przez osoby i instytucje, którym została udzielona pomoc kredytowa i terenowa.

5) wykonywania remontów w zastępstwie właścicieli nieruchomości, zgodnie z art. 4 p. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast.

§ 3. Za spółdzielnie mieszkaniowe, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, uważa się takie spółdzielnie dla budowy domów mieszkalnych, których majątek pozostaje ich własnością, członkowie zaś korzystają jedynie z mieszkań w charakterze lokatorów. Za spółdzielnie mieszkaniowo-budowlane uważa się takie spółdzielnie, które budują domy mieszkalne dla członków z prawem przepisania na nich tytułu własności poszczególnych domów lub mieszkań.

Spółdzielnie mieszkaniowe i mieszkaniowo-budowlane mogą korzystać z kredytów, przewidzianych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, o ile należą do Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeżeli spółdzielnia wystąpi z wyżej wymienionego Związku lub zostanie wykluczona ze Związku i nie zostanie ponownie przyjęta w ciągu 6 miesięcy, jak również w razie skonstatowania, że działalność spółdzielni jest sprzeczna z jej statutem, — dalsze wypłaty kredytów dla spółdzielni automatycznie ustają. W wypadkach tych nie będą stosowane do kredytów, wypłaconych już takiej spółdzielni lub skonwertowanych, świadczenia Państwowego Funduszu Budowlanego, o których mowa w art. 11 pkt 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast.

§ 4. Jeżeli do wykończenia robót, określonych w art. 8 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, ma być przyznany lub wyjednany właścicielowi nieruchomości kredyt z Państwowego Funduszu Budowlanego, — wówczas zarząd miejski lub komitet rozbudowy powinien przed wystąpieniem do rady miejskiej o wywłaszczenie przedłożyć Bankowi Gospodarstwa Krajowego, jako insty-

tucji finansującej, wniosek o udzielenie właścicielowi nieruchomości kredytu w ramach wyznaczonego dla danego miasta kontyngentu oraz zgodnie z postanowieniami art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast.

§ 5. Do ogólnych potrzeb gminy miejskiej lub innych związków samorządowych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast zaliczone będą: ulice, place, zieleńce, parki, place sportowe, cmentarze, jako też szkoły publiczne, muzea, biblioteki, szpitale i przytułki.

Minister Skarbu, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, może na wniosek gminy miejskiej lub związku samorządowego zaliczyć do ogólnych potrzeb inne, nie wymienione powyżej cele, których realizowanie nie przynosi jednak dochodu.

§ 6. Wniosek o odstąpienie gminie miejskiej bądź innemu związkowi samorządowemu gruntów i zabudowań państwowych, przeznaczonych w planie zabudowania albo na cele ogólne gminy miejskiej lub innego związku samorządowego, wyszczególnione w § 4 rozporządzenia niniejszego, albo na cele budowlano-mieszkaniowe, musi być powzięty przez radę miejską lub przez organ stanowiący interesowanego związku samorządowego i zatwierdzony przez właściwą władzę nadzorczą tegoż związku.

Do wniosku powinny być dołączone:

1) odbitka zatwierdzonego lub prawomocnego planu zabudowania, obejmującego grunty, które zamierza przejąć gmina miejska lub inny związek samorządowy;

2) plan pomiarowy gruntów w skali nie mniejszej od 1 : 2.880, wykonany zgodnie z przepisem art. 9 ustawy o mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 46, poz 454) wraz z rejestrem pomiarowym, zawierającym oddzielnie powierzchnie gruntów, przeznaczonych w planie zabudowania na cele ogólne miasta lub innego związku samorządowego, a oddzielnie na cele budowlano - mieszkaniowe;

3) plan finansowania zamierzeń inwestycyjnych miasta lub innego związku samorządowego na tych gruntach.

Właściwy wojewoda (Komisarz rządu na m. st. Warszawę) przesyła do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wymienione wyżej dokumenty wraz ze swoją opinią oraz dołącza doń:

1) protokół zbędności gruntów i zabudowań dla potrzeb państwowych;

2) protokół oszacowania gruntów i zabudowań, które według wniosku, określonego w ust. 1 paragrafu niniejszego, mają przejść bezpłatnie na rzecz gminy miejskiej lub innego związku samorządowego, oraz gruntów i zabudowań, które mają być odstąpione za wynagrodzeniem; protokół oszacowania powinien być sporządzony w ciągu ostatnich 6 miesięcy przed uchwaleniem wspomnianego wyżej wniosku.

Dla ustalenia ceny szacunkowej oraz stwierdzenia zbędności dla potrzeb Państwa gruntów i zabudowań, wymienionych w paragrafie niniejszym, będą powoływane przez Ministra Spraw Wewnętrznych komisje szacunkowe i komisje dla stwierdzenia zbędności tych nieruchomości; przepis niniejszy oraz pkt 2 ustępu poprzedniego nie stosują się do gruntów, określonych w art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast.

Nie wymaga się stwierdzenia zbędności gruntów wówczas, gdy zatwierdzony lub prawomocny plan zabudowania przeznacza teren państwowy na komunalne arterie lub place komunikacyjne i gdy od dnia zatwierdzenia tego planu do dnia powzięcia przez radę miejską wniosku o przekazaniu gruntu upłynęło co najmniej pięć lat.

§ 7. W skład komisji szacunkowej wchodzą przedstawiciele:

1) wojewody (Komisarza rządu na m. st. Warszawę) — jako przewodniczący,

2) izby kontroli,

3) izby skarbowej,

4) Dyrekcji Lasów Państwowych, jeżeli szacunek dotyczy przekazywanych gruntów z państwowego gospodarstwa leśnego,

5) Banku Gospodarstwa Krajowego,

6) interesowanego związku samorządowego.

W skład komisji, orzekającej o zbędności nieruchomości dla potrzeb Państwa wchodzą: przedstawiciel wojewody (Komisarza rządu na m. st. Warszawę), jako przewodniczący, oraz przedstawiciele wszystkich działów administracji państwowej, nie zespolonych z administracją ogólną.

§ 8. Grunty państwowe, przeznaczone na cele budowlano-mieszkaniowe, będą odstępowane gminom miejskim drogą sprzedaży lub na prawie zabudowy.

Przy ustalaniu ceny sprzedażnej lub czynszu, opłacanego z tytułu prawa zabudowy, przyjęta będzie za podstawę cena szacunkowa odstępowanych gruntów, ustalona przez komisję szacunkową.

Od ceny tej mogą być przyznawane ulgi, zależnie od rozmiaru potrzeb terenowo - budowlanych i mieszkaniowych na terenie danego związku samorządowego oraz od rodzaju i przeznaczenia mieszkań w budynkach, mających powstać na danych gruntach.

Zasady stosowania ulg w myśl poprzedniego ustępu ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 9. Przelew prawa własności gruntów i zabudowań państwowych na cele, wymienione w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, i ustanowienie prawa

zabudowy następuje na zasadzie umów, zawieranych w imieniu Skarbu Państwa z interesowanymi związkami samorządowymi.

Na przelew prawa własności i na ustanowienie prawa zabudowy zezwala Minister Skarbu, określając w szczegółowym pełnomocnictwie warunki sprzedaży lub dzierżawy na prawie zabudowy.

Minister Skarbu może upoważnić Bank Gospodarstwa Krajowego do zawierania i odstępowania w imieniu Skarbu Państwa od umów, wymienionych w ust. 1 paragrafu niniejszego, co do gruntów państwowych, przekazanych Bankowi w administrację i do sprzedaży na cele mieszkaniowo-budowlane, na podstawie § 19 pkt 2 rozporządzenia niniejszego.

§ 10. Poza wpływami na Państwowy Fundusz Budowlany, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast — pobierane będą na rachunek Państwowego Funduszu Budowlanego spłaty pożyczek, udzielonych przed wejściem w życie wymienionego rozporządzenia o rozbudowie miast z funduszów Skarbu Państwa na cele budowlano-mieszkaniowe, a także odsetki, płacone od tych pożyczek.

§ 11. Pożyczki, wymienione w art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, udzielane będą przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz te instytucje finansowe, którym zastępczo, za zezwoleniem Ministra Skarbu, Bank Gospodarstwa Krajowego powyższą czynność powierzy.

§ 12. Wnioski właściwych zarządów miejskich, o których mowa w art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, powinny opiewać na całkowite sumy kredytu, który ma być przez zarząd miejski przyznany na zupełne wykończenie budowli, i nie mogą przekraczać kosztów części budowy, pozostałej do wykończenia w chwili zbadania budowy przez zarząd miejski lub też komitet rozbudowy z upoważnienia zarządu miejskiego, celem postawienia wniosku do Banku Gospodarstwa Krajowego o udzielenie kredytu budowlanego.

Termin wykorzystania przez miasto przypadającego na nie kontyngentu kredytów budowlanych ustala się na sześć miesięcy, licząc od daty zawiadomienia miasta o wyznaczonym kontyngencie.

Pożyczki budowlane mogą być udzialane również na podstawie wniosku komitetu rozbudowy, upoważnionego do tych czynności przez radę miejską.

Podania o pożyczki budowlane w miejscowościach klimatyczno - uzdrowiskowych, położonych na terenie gmin wiejskich, powinny być opiniowane przez komisje klimatyczne tych miejscowości lub przez zarządy gminne, jeżeli komisja klimatyczna nie została powołana.

Wzór wniosku zarządów miejskich i komitetów rozbudowy o przyznanie pożyczek budowlanych i innych pożyczek z Państwowego Funduszu Budowlanego — ustala Bank Gospodarstwa Krajowego.

§ 13. Przy podziale kontyngentów budowlanych pierwszeństwo mieć będą budujący małe mieszkania, a w dalszej kolejności — ci budujący, którzy w stosunku do całkowitych kosztów budowy będą potrzebowali najmniejszej pomocy kredytowej.

Za „małe mieszkania“ w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się mieszkania średnio wyposażone, posiadające nie więcej niż 4 izby, włączając w to kuchnię, przy czym powierzchnia użytkowa takiego mieszkania nie powinna przekraczać 80 m. kw.

Bank Gospodarstwa Krajowego może kredyt, wskazany we wnioskach zarządów miejskich lub komitetów rozbudowy, obniżyć lub kredytu odmówić z uwagi na przeszkody natury technicznej lub prawnej. Z chwilą wydania norm elementów budowlanych udzielenie kredytu budowlanego może być uzależnione od zastosowania się budujących do powyższych norm.

§ 14. Za podstawę do określania wysokości kredytu i wyliczania zużycia go na budowę Bank Gospodarstwa Krajowego przyjmuje tylko bezpośrednie koszty budowy, tj. bez kosztów pośrednich, jak: sporządzenie i zatwierdzenie planów, wynagrodzenie kierownictwa budowy, koszty inwestycji terenowych, rejentalne, hipoteczne i inne.

§ 15. Za domy robotnicze w rozumieniu art. 14 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast uważa się domy skromnie wyposażone, o znormalizowanych w miarę możności elementach budowy, zawierające mieszkania jedno i dwuizbowe o powierzchni użytkowej, nie przekraczającej 42 m. kw.

Wysokość kredytów oraz sposób finansowania budowy domów robotniczych ustala corocznie Minister Skarbu.

§ 16. Pożyczki budowlane krótkoterminowe udzielane będą na podkład weksli, zabezpieczonych wpisem kaucyjnym na pierwszym miejscu hipotecznym odnośnych nieruchomości, w wyjątkowych tylko wypadkach za innym zabezpieczeniem, przez Bank Gospodarstwa Krajowego ustalonym.

Pierwsza rata przyznanej pożyczki może być wypłacona po wykonaniu warunków, określonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Dalsze wypłaty przyznanej na budowę pożyczki dokonywane będą w terminach według uznania Banku Gospodarstwa Krajowego i w miarę wymaganego przez Bank postępu robót, który kontrolować będzie według swego uznania Bank Gospodarstwa Krajowego przez swoich rzeczoznawców. Na żądanie Banku powinny być mu przedstawione przez budującego rachunki, pokwitowane przez dostawców lub przedsię-

biorców, prowadzących budowę, i potwierdzone przez zarząd miejski lub komitet rozbudowy.

Kontrolowanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego postępu budowy nie uchyla obowiązku stałej kontroli zarządu miejskiego lub komitetu rozbudowy, a w miejscowościach klimatyczno - uzdrowiskowych, położonych na terenach gmin wiejskich, — komisji klimatycznej lub zarządu gminy nad należytym zużyciem kredytu na budowę i zawiadamiania Banku o wypadkach niecelowego zużycia, jak również czuwania nad sposobem użytkowania mieszkań przez osoby i instytucje, którym udzielona została pomoc kredytowa lub terenowa.

Bank powinien zawiadomić zarząd miejski albo zarząd gminy lub komisję klimatyczną o kredytach przyznanych i wypłacanych.

W przypadku stwierdzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego użycia kredytu lub jego części na inne cele niż na budowę, na wykonanie której został udzielony, oraz w przypadku użycia budynku, na budowę którego kredyt został udzielony, w całości lub częściowo na cele niemieszkalne, jak: biura, sklepy, lecznice, szkoły itp., — Bankowi służy prawo natychmiastowego wypowiedzenia kredytu z terminem 3-miesięcznym i ściągnięcia od dłużnika całej wypłaconej sumy wraz z odsetkami w najwyżej prawnie dopuszczalnej wysokości, liczonymi od chwili wypłaty pożyczki.

§ 17. Pożyczka krótkoterminowa udzielona na budowę domów ogniotrwałych powinna być po ukończeniu budowy bądź spłacona w terminie przez Bank Gospodarstwa Krajowego oznaczonym, bądź w razie istnienia warunków, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast i rozporządzenia niniejszego, skonwertowana w całości lub części na pożyczkę amortyzacyjną złotych w złocie.

Pożyczki amortyzacyjne na budowle nie obciążone innymi długami, wzniesione na gruntach, stanowiących własność dłużnika, oraz czyniące zadość wymaganiom statutu Banku Gospodarstwa Krajowego — będą udzielane bądź w listach zastawnych i obligacjach budowlanych Banku Gospodarstwa Krajowego, bądź w formie długoterminowych pożyczek w gotówce, które mogą stanowić podkład dla przyszłych emisji listów zastawnych lub obligacji budowlanych tego banku, przy czym pożyczki w listach zastawnych muszą się mieścić w 50% szacunku, przyjętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Okres amortyzacji tych pożyczek ustala Bank Gospodarstwa Krajowego w zależności od wysokości pożyczki, trwałości i dochodowości wykonanej budowy. Ustalone przez Bank Gospodarstwa Krajowego plany umorzenia pożyczek długoterminowych podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu. Dłużnikowi nie będzie służyło prawo przenoszenia niespłaconych części pożyczek do nowych okresów umorzenia.

Pożyczki krótkoterminowe udzielone na nieruchomości, obciążone innymi długami, na budowę domów drewnianych i na tych domach zabezpieczone, jak również całość lub część pożyczek krótkoterminowych, które nie mogą być, w myśl wymagań Banku Gospodarstwa Krajowego, skonwertowane na pożyczki długoterminowe, podlegają rozłożeniu na kredyt gotówkowo-amortyzacyjny, który nie będzie mógł stanowić podkładu dla przyszłych emisji Banku Gospodarstwa Krajowego.

Okres amortyzacji tych pożyczek ustalać będzie Bank Gospodarstwa Krajowego, stosując do nich takie okresy spłat, jakie przyjęte będą dla pożyczek długoterminowych, wymienionych w ust. 2 paragrafu niniejszego.

Pożyczki udzielone na budowę domów drewnianych, lecz zabezpieczone na domach ogniotrwałych, znajdujących się na tych samych lub innych nieruchomościach, położonych na terenie tego samego miasta, mogą być skonwertowane w myśl przepisów ust. 2 i 3 paragrafu niniejszego.

Gwarancja miast i Skarbu Państwa, o której mowa w art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, dotyczy krótkoterminowych pożyczek budowlanych oraz terminowej spłaty rat od długoterminowych pożyczek, udzielonych w gotówce bądź w listach zastawnych i obligacjach, jak również pożyczek gotówkowo-amortyzacyjnych.

§ 18. Oprocentowanie pożyczek z Państwowego Funduszu Budowlanego będzie wynosiło:

a) przy kredycie krótkoterminowym oraz przy kredycie gotówkowo-amortyzacyjnym — stopę procentową, jaką łącznie z dodatkiem administracyjnym dla Banku Gospodarstwa Krajowego ustali Minister Skarbu;

b) przy kredycie w listach zastawnych i obligacjach budowlanych oprocentowanie będzie równe oprocentowaniu listów zastawnych i obligacji budowlanych Banku Gospodarstwa Krajowego; przy pożyczkach długoterminowych w gotówce, które mogą stanowić podkład dla przyszłych emisji tego Banku, — będzie równe oprocentowaniu, przyjętemu dla tego rodzaju pożyczek przez Bank Gospodarstwa Krajowego; w przypadkach w punkcie niniejszym wymienionych dłużnik pokrywa 3%, a gdy chodzi o konwersję pożyczek, które jako pożyczki krótkoterminowe zostały przyznane po dniu 18 kwietnia 1935 r., — dłużnik pokrywa 4%, gdy zaś chodzi o konwersję pożyczek, które jako pożyczki krótkoterminowe zostały przyznane po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, dłużnik opłaca oprocentowanie równe oprocentowaniu pożyczek krótkoterminowych, — przy czym pozostała część oprocentowania pokrywa za dłużnika Skarb Państwa z Państwowego Funduszu Budowlanego.

Bank Gospodarstwa Krajowego, konwertując pożyczki krótkoterminowe na długoterminowe w listach zastawnych i obligacjach, będzie

przyjmował je od dłużników według wartości nominalnej, papiery wartościowe zaś skupione będą przez Państwowy Fundusz Budowlany po kursie giełdowym lub ustalonym przez Ministra Skarbu, przy czym różnica kursowa zostanie pokryta przez Skarb Państwa z Państwowego Funduszu Budowlanego.

Przy konwersji pożyczek krótkoterminowych na pożyczki długoterminowe w gotówce suma nominalna tych pożyczek równać się będzie sumie pożyczek krótkoterminowych. Gdyby Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie udzielonych pożyczek długoterminowych w gotówce emitował następnie listy zastawne albo obligacje budowlane, to papiery te przejmie Państwowy Fundusz Budowlany na pokrycie swych wierzytelności po kursie giełdowym lub ustalonym przez Ministra Skarbu, a różnicę kursową pokryje Państwowy Fundusz Budowlany.

Opłaty na rzecz instytucji finansowych, przewidziane w art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, obciążają dłużnika.

§ 19. Bank Gospodarstwa Krajowego poza czynnościami, wymienionymi w § 11 niniejszego rozporządzenia:

1) zakupuje dla Skarbu Państwa na podstawie pełnomocnictwa Ministra Skarbu, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ze środków Państwowego Funduszu Budowlanego grunty budowlane oraz udziela za zgodą Ministra Skarbu pożyczek na zakup gruntów budowlanych gminom miejskim i innym osobom prawnym pod budowę domów mieszkalnych,

2) przejmuje za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych w administrację państwowe grunty budowlane — w celu przygotowania ich pod zabudowę i do sprzedaży,

3) urządza i przygotowuje, w porozumieniu z odnośnym zarządem miejskim, pod zabudowę ze środków Państwowego Funduszu Budowlanego grunty, przeznaczone pod budowę domów mieszkalnych.

§ 20. Pożyczki, udzielane na urządzanie gruntów budowlanych, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, — mogą być przyznawane do wysokości pełnych kosztów robót terenowych. Sposób udzielania i zabezpieczenia tych pożyczek ustali instrukcja, wydana przez Ministra Skarbu.

Po zakończeniu robót terenowych i zabezpieczeniu hipotecznym pożyczki te podlegają spłacie w formie gotówkowej amortyzacji.

Jeżeli pożyczka gotówkowo-amortyzacyjna została udzielona na urządzenie gruntów pod budowę domów robotniczych, określonych w § 15 rozporządzenia niniejszego, — Minister Skarbu może ustalić inną formę zabezpieczenia poza określoną w ust. 2 paragrafu niniejszego.

§ 21. Wysokość pożyczek na sporządzanie planów zabudowania miast i ich sfery interesów mieszkaniowych oraz miejscowości klimatyczno-uzdrowiskowych — nie może przekraczać 75% kosztów sporządzenia tych planów.

Minister Skarbu, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ustali warunki udzielania tych pożyczek.

§ 22. Przez straty i koszty, wymienione w art. 11 ust. 1 pkt 4 e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast rozumie się:

1) te sumy w kapitale i procentach, które w wyniku prowadzonej egzekucji przeciwko dłużnikom z tytułu udzielonych im kredytów z Państwowego Funduszu Budowlanego nie zostały ściągnięte, oraz wszelkie inne nie ściągnięte wydatki, związane z zabezpieczeniem i dochodzeniem tych pożyczek;

2) sumy, wymienione w pkt 1 paragrafu niniejszego, które w przypadkach, gdy prowadzenie egzekucji powiększyłoby tylko widoczne straty, Minister Skarbu, na podstawie umotywowanego wniosku Banku Gospodarstwa Krajowego, uzna za nieściągalne.

§ 23. Świadczenia Państwowego Funduszu Budowlanego, przewidziane w art. 11 ust. 1 pkt 4 b) i c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast mają zastosowanie, zgodnie z art. 23 tegoż rozporządzenia, również do pożyczek, które przed wejściem w życie powyższego rozporządzenia zostały skonwertowane na pożyczki długoterminowe, przy czym świadczenia będą zastosowane od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 29 kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia:

1) Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 3 listopada 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 913),

2) Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 6 kwietnia 1928 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia z dnia 3 listopada 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 476),

3) Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 15 października 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu z dnia 3 listopada 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 735),

4) Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 31 marca 1933 r. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 3 listopada 1927 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 220),

5) Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 13 kwietnia 1935 r. o ustaleniu stopy procentowej pożyczek budowlanych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 221).

Poz. 268. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 22 kwietnia 1937 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła.

Poz. 269. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 kwietnia 1937 r. o przedłużeniu czasu trwania konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

---

z 5 maja Nr 102 Rok 1937

Poz. 151. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 kwietnia 1937 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 24 marca 1937 r., normującej warunki pracy i płacy w przemyśle budowlanym, mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze pow. wrzesińskiego.

z 7 maja Nr 103 Rok 1937

z 8 maja Nr 104 Rok 1937

z 10 maja Nr 105 Rok 1937

Poz. 152. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 153. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 11 maja Nr 106 Rok 1937

Poz. 154. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 12 maja Nr 107 Rok 1937

Poz. 155. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1937 r. w sprawie poddania zatargu zbiorowego w górnictwie węglowym w Zagłębiach Dąbrowskim i Krakowskim rozstrzygnięciu komisji rozjemczej.

Poz. 156. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 16 kwietnia 1937 r. w sprawie zmiany w składzie Wyższego Sądu Rozjemczego dla spraw górnośląskich Bractw Górniczych.

Poz. 157. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1937 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 22 marca 1937 r. dla przemysłu budowlanego mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego.

z 13 maja Nr 108 Rok 1937

Poz. 158. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1937 r. o nadaniu umowie zbiorowej z dnia 30 grudnia 1936 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów graficznych na obszarze powiatów: inowrocławskiego, gnieźnieńskiego, mogileńskiego i żnińskiego oraz miast Inowrocławia i Gniezna.

Poz. 159. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1937 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 15 kwietnia 1937 r., ustalającej warunki pracy i płacy w przemyśle budowlanym mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. Wągrowca i powiatu wągrowieckiego.

z 14 maja Nr 109 Rok 1937

Poz. 160. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 7 maja 1937 r. w sprawie wylosowanych Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

Poz. 161. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 7 maja 1937 r. w sprawie wylosowanych premii do obligacji 4% Premiowej Pożyczki Dolarowej serii III.

Poz. 162. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1937 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 6 marca 1937 r. dla przemysłu budowlanego mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze powiatów ostrowskiego, kępińskiego, krotoszyńskiego i jarocińskiego.

z 15 maja Nr 110 Rok 1937

Poz. 163. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 28 kwietnia 1937 r. L. D. IV. 9808/2/37 w sprawie wykazu alkaloidów i ich pochodnych.

Poz. 164. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 28 kwietnia 1937 r. L. D. IV. 9807/2/37 w sprawie wykazu trucizn i środków farmaceutycznych silnie działających, których odprawa celna odbywać się może na zasadzie rocznych zaświadczeń władz administracyjnych II instancji.

Poz. 165. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 28 kwietnia 1937 r. L. D. IV. 9807/2/37 w sprawie uzupełnienia wykazu przetworów odurzających, których przywóz jest ograniczony ze względu na zdrowie publiczne.

Poz. 166. Okólnik C 2 Ministerstwa Skarbu z dnia 4 maja 1937 r. L. D. IV. 10168/1/37 w sprawie złożenia przez Polski Związek Żeglarski, Polski Związek Towarzystw Wioślarskich i Polski Związek Kajakowy gwarancji za należności celne i inne od łodzi wprowadzonych do polskiego obszaru celnego na podstawie tryptyków.

z 18 maja Nr 111 Rok 1937

Poz. 167. Ogłoszenie Generalnego Komisarza Wyborczego o przyznaniu wakującego mandatu senatorskiego.

Poz. 168. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 169. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 10 maja 1937 r.w sprawie wymiany talonów od 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej z 1926 r.

Sprostowanie.

W Nr 11 Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn. z dn. 30 kwietnia 1937 r. na str. 182 w prawej szpalcie wiersz 14 od dołu opuszczono wyraz: „łódzkiego", który należy dopisać po wyrazie „lubelskiego".

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.